

РЕЗУЛЬТАТИ
анкетування здобувачів вищої освіти
щодо якості освітньо-професійної програми
другого (магістерського) рівня освіти
Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок
Полтавського державного аграрного університету
у 1 семестрі 2024-2025 н. р.

Триває моніторинг оцінки якості ОПП Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок та страхування другого (магістерського) рівня освіти. У січні 2025 року відбулося традиційне семестрове опитування здобувачів вищої освіти за підсумками 1 семестру 2024-2025 н.р. Формат дослідження залишається незмінним з 2021 року – анонімне онлайн опитування з використанням Google Form. Цього семестру на відміну від попередніх років, коли підсумки підводилися в цілому по освітніх програмах, результати опитування представлені у розрізі рівнів освіти – першого (бакалаврського) та другого (магістерського). Зміни у способі узагальнення даних потрібно враховувати при порівнянні показників у динаміці, оскільки попередні зведені дані стосувалися думки як студентів, що навчалися за першим (бакалаврським) рівнем, так і за другим (магістерським), а результати звітного дослідження стосуються лише студентів-магістрантів, які раніше показували дещо вищі показники задоволеності навчанням з освітньо-професійною програмою. Також 2025 року до анкети додано запитання «На Вашу думку, час, відведений на самостійну роботу, достатній для виконання поставлених завдань?».

В опитуванні з метою оцінки якості ОПП Фінанси, банківська справа та страхування очима здобувачів вищої освіти навчанням за взяли участь 23 студентів двох курсів, що здобувають освіту за програмою (рис. 1). Враховуючи, що загальна кількість здобувачів вищої освіти, що навчалися у 1-му семестрі 2024-2025 н. р. на другому (магістерському) рівні освіти за ОПП Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок в Полтавському державному

аграрному університеті становила 53 особи, рівень охоплення дослідженням становить 43,4 %.

Серед респондентів – студенти першого курсу (15 осіб або 65,2 % опитаних) та 8 магістрів-випускників 2024 року, які у 1 семестрі 2024-2025 н. р. були студентами другого курсу (рис. 1).

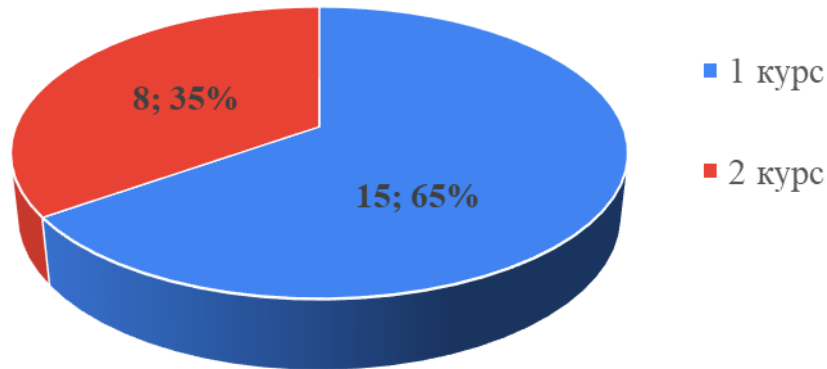

Рис. 1. Розподіл респондентів за курсом

На питання «На Вашу думку, Ви розумієте що таке Освітньо-професійна програма, ознайомлені зі змістом навчання за обраною ОПП та запланованими результатами навчання?» усі респонденти дали відповідь «Так» або «Скоріше так» (рис. 2). 91,3 % респондентів вважають, що знають що таке Освітньо-професійна програма та ознайомлені з нею, ще 8,7 % – що скоріше розуміють. Жоден респондент не зазначив, що не обізнаний з цим документом, або що йому складно відповісти на це питання.

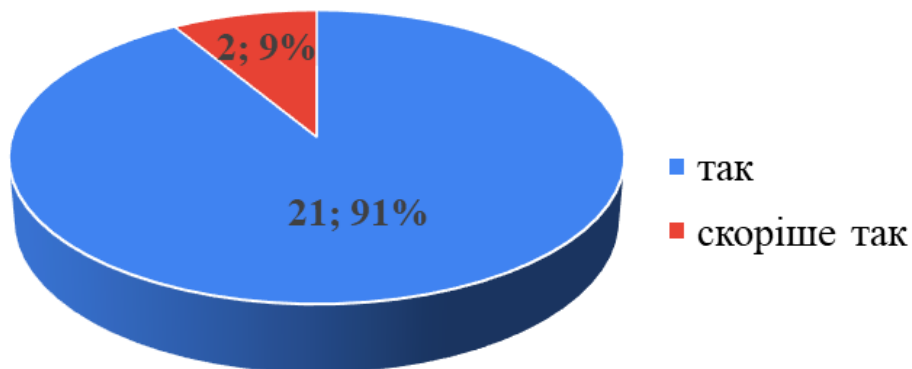

Рис. 2. Розподіл відповідей здобувачів вищої освіти щодо розуміння сутності та змісту ОПП

Узагальнену оцінку відповідності змісту освітньо-професійної програми їхнім очікуванням здобувачі вищої освіти оцінювали за 5-ти бальною шкалою, де 1 – не відповідає, а 5 – повністю відповідає. Жоден з респондентів не оцінив відповідність змісту навчання своїм очікуванням оцінкою 1, 2 або 3 бали. Більшість респондентів зазначили що зміст навчання відповідає їхнім очікуванням на 5 балів (19 респондентів, що складає 82,6 % їх загальної кількості) та 4 бали (4 особи або 17,4 % опитаних) – рис. 3.

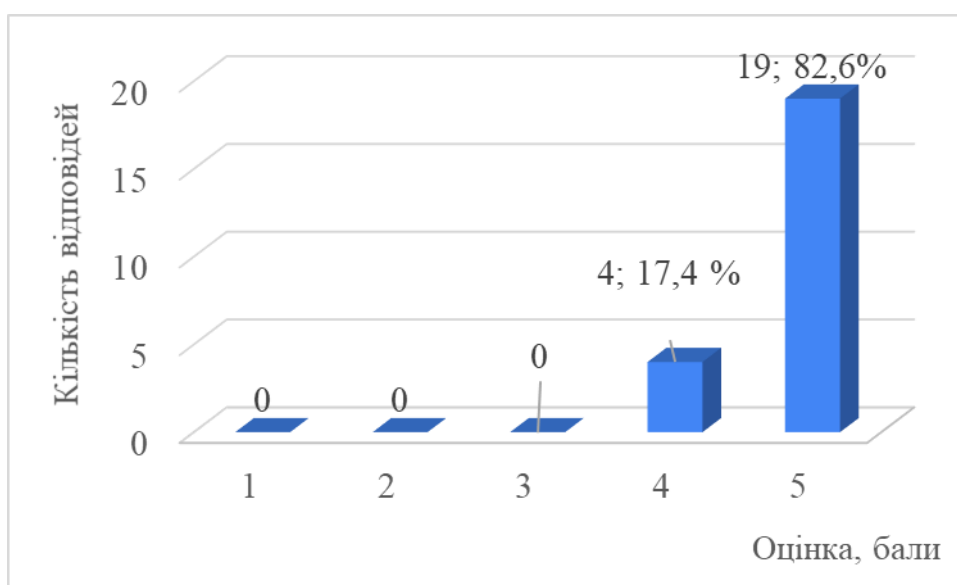
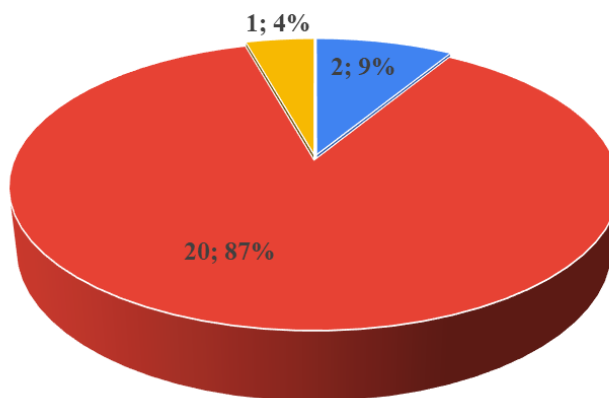

Рис. 3. Розподіл відповідей щодо відповідності змісту освітньої-професійної програми очікуванням здобувачів вищої освіти

Середня оцінка відповідності змісту освітньої-професійної програми очікуванням здобувачів вищої освіти складає 4,8 бали.

Загальна оцінка задоволеності респондентів змістом навчальних дисциплін також покращилася порівняно із попередніми семестрами (рис. 4).

87,0 % респондентів зазначили, що навчальні дисципліни відповідають їхнім очікуванням і формують необхідні професійні знання та компетентності. Частка повністю задоволених змістом дисциплін є високою у результаті наполегливої праці науково-педагогічних працівників з постійного вдосконалення контенту навчальних компонентів.

- вони формують загальні й фахові знання та компетентності, але не повністю враховують мої освітні потреби
- вони формують необхідні професійні знання та компетентності, відповідають моїм очікуванням
- серед них є дисципліна(ни), вивчення якої(их) суттєво не вплинуло на рівень моїх професійних компетентностей і особистий розвиток

Рис. 4. Розподіл відповідей здобувачів вищої освіти щодо змісту дисциплін освітньої-професійної програми

2 респонденти вважають, що навчальні дисципліни, які вони вивчали, формують загальні й фахові знання та компетентності, але не враховують їхніх особистих освітніх потреб. Водночас, один респондент зазначив, що серед дисциплін, є такі, які є неважливими для фахового та особистісного зростання.

Усі 23 респонденти (100 %) оцінили рівень задоволеності навчанням за освітньо-професійною програмою найвищою оцінкою 5 балів (рис. 5).

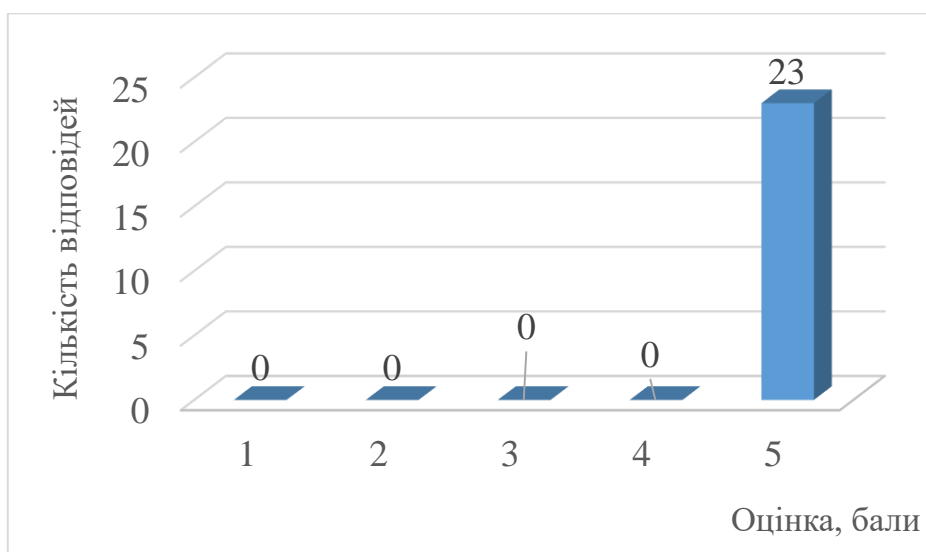

Рис. 5. Розподіл відповідей здобувачів вищої освіти щодо задоволеності навчанням за освітньо-професійною програмою

Середня оцінка задоволеності навчально-методичними матеріалами (підручники, посібники, методичні рекомендації, матеріали у системі MOODLE тощо) становить 4,9 бали (рис. 6).

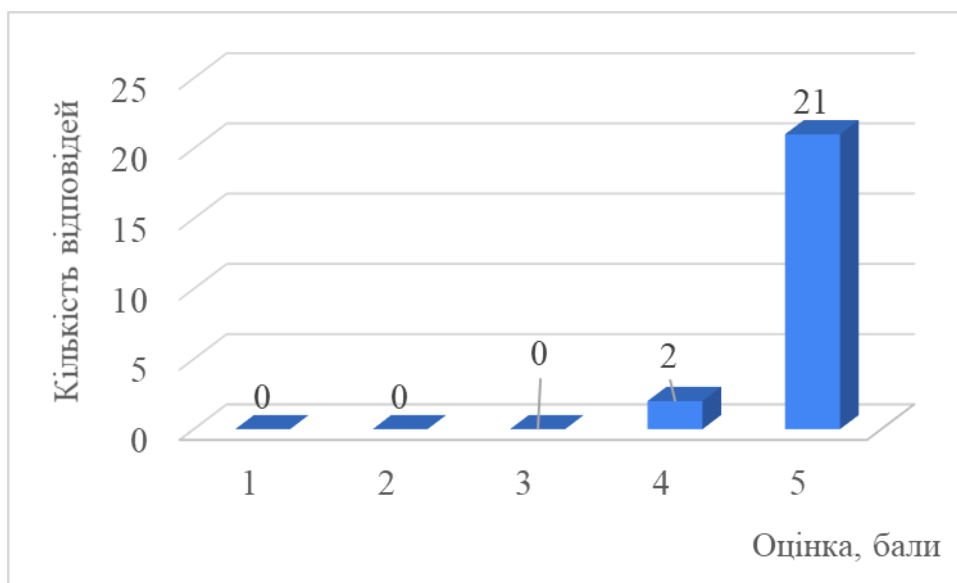

Рис. 6. Розподіл відповідей здобувачів вищої освіти щодо задоволеності забезпеченістю навчально-методичними матеріалами

Рівень методичної забезпеченості освітнього процесу оцінили як відмінний 21 респондент (91,3 %), як добрий 2 респондентів (8,7 %). Жоден з респондентів не оцінив забезпеченість навчально-методичними матеріалами на середній або низький бал (1 або 2).

Середня оцінка задоволеності здобувачів вищої освіти формами і методами навчання, викладення викладачами матеріалу також становить 4,9 бали (рис. 7). Розподіл варіантів відповідей щодо оцінки методів навчання аналогічний до оцінки методичними матеріалами – на 5 балів їх оцінив 21 респондент (91,3 %), на 4 бали – 2 респонденти (8,7 %).

На питання «Наскільки Ви задоволені зрозумілістю та прозорістю системи оцінювання знань студентів (чи повідомляють викладачі про критерії оцінювання на початку семестру, чи дотримуються встановлених критеріїв)?» також 21 респондент (91,3 %) поставив найвищий бал 5 і ще 2 (8,7 %) – 4 бали (рис. 8).

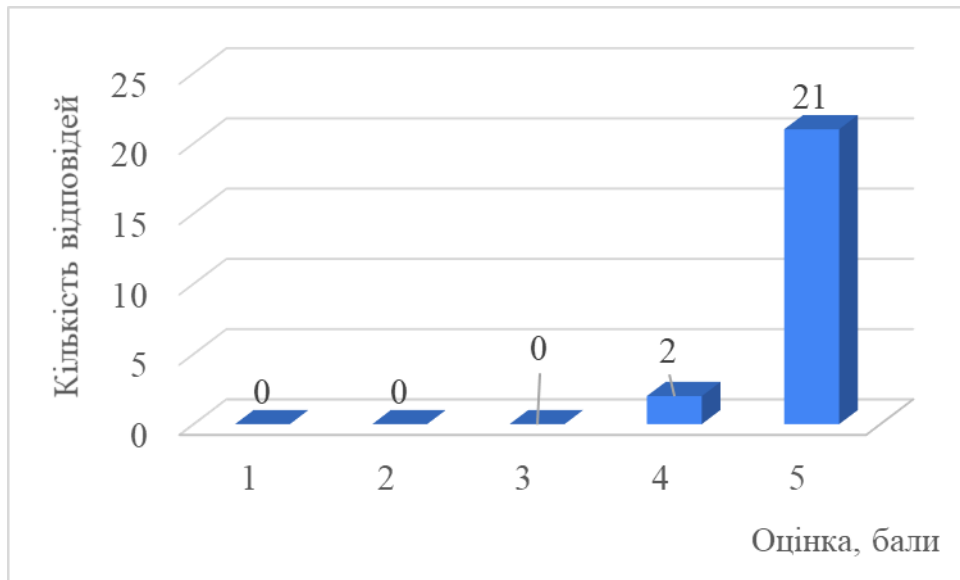

Рис. 7. Розподіл відповідей здобувачів вищої освіти щодо задоволеності методами навчанням

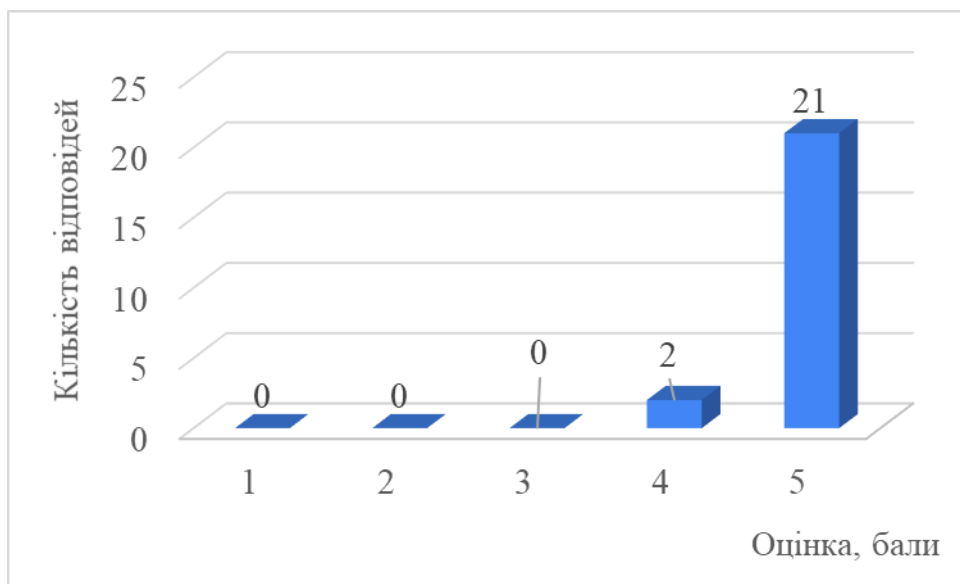

Рис. 8. Розподіл відповідей здобувачів вищої освіти щодо зрозумілості системи оцінювання знань

Загальна оцінка задоволеності зрозумілістю та прозорістю системи оцінювання знань студентів у I семестрі 2024-2025 н. р. становить 4,9 бали. Високу оцінку магістрантів з цього аспекту освітнього процесу можна пояснити тим, що здобувачі другого освітнього рівня добре розуміють систему оцінювання у вищій школі.

Наступне питання звучало «Наскільки Ви задоволені комунікацією з викладачами (можливістю отримати консультацію, у тому числі онлайн)?». Середня оцінка задоволеності комунікацією із викладачами (рис. 9) наближена до 5,0 бали. Цей аспект навчального процесу був оцінений здобувачами вищої освіти лише відмінними оцінками (22 респонденти або 95,7 % опитаних) та однією оцінкою 4 бали. Відсутність не лише низьких, а навіть задовільних оцінок комунікації студентів із викладачами є результатом планомірної роботи усіх стейкхолдерів освітнього процесу).

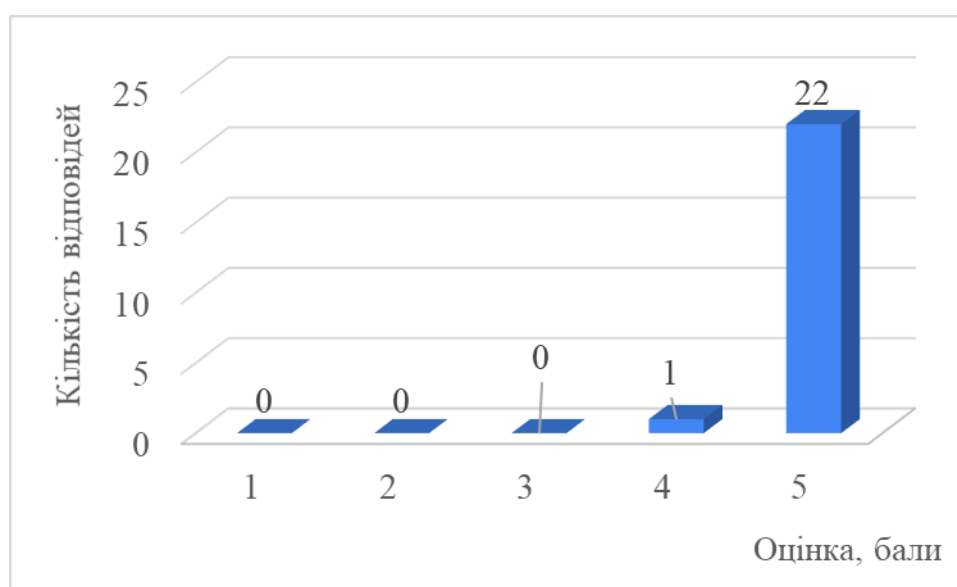

Рис. 9. Розподіл відповідей здобувачів вищої освіти щодо задоволеності комунікацією з викладачами

Середня оцінка психологічного мікроклімату в аудиторіях, доброзичливості викладачів (рис. 10), становить 4,9 бали. Незважаючи на те, що відповіді на це питання є найбільш суб'єктивними і значною мірою формуються особистісними характеристиками опитаних, слід звернути увагу на подальшу роботу кураторів академічних груп та викладачів щодо покращення психологічного комфорту освітнього процесу.

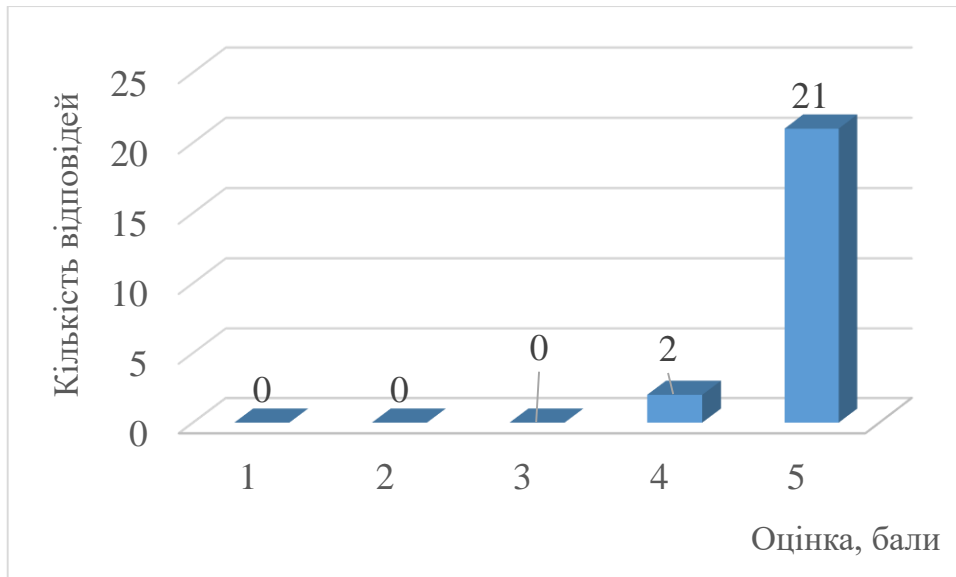

Рис. 10. Розподіл відповідей здобувачів вищої освіти щодо задоволеності психологічним кліматом під час навчання

22 здобувачі вищої освіти (95,7 % відповідей) зазначили, що їм забезпечена можливість формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір навчальних дисциплін, проте один респондент надав відповідь «частково».

На запитання «На Вашу думку, час, відведений на самостійну роботу, достатній для виконання поставлених завдань?» 95,7 % респондентів дали відповідь «так» і лише одному респонденту часу було недостатньо (рис. 11).

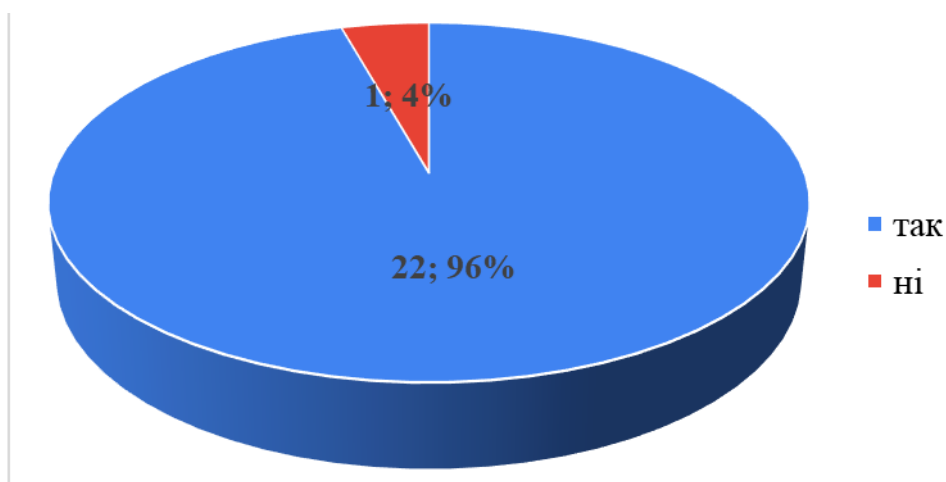

Рис. 11. Розподіл відповідей здобувачів вищої освіти щодо достатності часу, відведеного на самостійну роботу, на виконання завдань

Відповіді щодо напрямів підвищення якості навчального процесу наведені у табл. 1.

Таблиця 1

Порівняння відповідей на питання «Які напрями підвищення якості навчального процесу за ОПП Ви вважаєте найважливішими?» у I семестрі 2024-2025 н.р.

Напрями підвищення якості ОПП	% респондентів, які вважають цей напрям підвищення якості ОП важливим	
	перший (бакалаврський) рівень освіти	другий (магістерський) рівень освіти
Впровадження інноваційних, інтерактивних способів подачі матеріалу	41,8	47,8
Набуття студентами додаткових соціальних навичок (soft skills) – вміння працювати у команді, стресостійкість, здатність планувати роботу та робочий час тощо	46,1	11,2
Запрошення до проведення занять спеціалістів-практиків, роботодавців	36,4	47,8
Вдосконалення навчально-методичного забезпечення навчального процесу	56,4	47,8
Розширення переліку баз виробничої практики, покращення можливостей її проходження	63,6	21,7
Дотримання принципів академічної доброчесності усіма учасниками навчального процесу	20,0	10,4
Інше	1,8	–

Здобувачі, що здобувають освіту за другим (магістерським) рівнем порівняно із здобувачами першого (бакалаврського) рівня, менш зацікавлені у розвитку soft skills (вміння працювати у команді, стресостійкість, здатність планувати роботу та робочий час тощо) – лише 11,2 % студентів вважають це важливим, тоді як серед бакалаврів їх 46,1 %. Це можна пояснити достатнім розвитком таких навичок у роки здобуття освіти за освітнім рівнем бакалавр.

Водночас утримі менше частка опитаних, які зазначають необхідність розширення переліку баз виробничої практики, покращення можливостей її проходження – 21,3 %. Причиною є формування стійких зв'язків студентів із базами виробничих практик у попередні роки та здобуття власного досвіду роботи за фахом.

Відсоток респондентів, які вважають, що потрібно більше впроваджувати нових методів навчання становить 47,8 % – це дещо дисонує із наведеними вище даними (рис. 7) щодо високого рівня задоволеності вже впровадженими методами навчання. Уперше за час моніторингу зменшилася частка респондентів, які вважають за необхідне більше запрошувати до проведення занять спеціалістів-практиків, роботодавців. Вважаємо, що скорочення частки такого варіанту відповіді зумовлене посиленням роботи у цьому напрямку – кількість занять, проведених фахівцями практиками, у I семестрі 2024-2025 року значно зросла.

Отже, подальше вдосконалення освітнього процесу доцільно спрямувати на активізацію роботи із зовнішніми стейкхолдерами.

Висновки за результатами анкетування здобувачів вищої освіти щодо якості освітньо-професійної програми Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок другого (магістерського) рівня освіти у I семестрі 2024-2025 н. р.:

1) респонденти ознайомлені з Освітньо-професійною програмою, розуміють її зміст. Самооцінки обізнаності з цим документом висока: відсоток респондентів, які вважають що повністю розуміють зміст ОПП у I семестрі 2024-2025 н. р. становив 91,3 %;

2) загальна оцінка респондентів задоволеності навчанням становить 5,0 бали за 5-бальною шкалою. Така ж найвища оцінка задоволеності комунікацією із викладачами;

3) окремі аспекти навчального процесу – забезпеченість навчально-методичними матеріалами, методами навчання, зрозумілістю та прозорістю

системи оцінювання знань, психологічним мікрокліматом в аудиторіях, здобувачі вищої освіти оцінили на 4,9 бали.

Хоча рівень задоволеності методами навчання високий, існуючі методи достатньо ефективні, але є сенс продовжувати їх удосконалення. Необхідно впроваджувати нові технології, інтерактивні елементи, які можуть підвищити залучення студентів та зацікавленість у навчальному процесі. Використання кейс-методів і групових проєктів на практичних заняттях також допоможе розвитку соціальних навичок (soft skills).

Варто приділити більше уваги розширенню можливостей для практичної підготовки студентів. Створення партнерських відносин з компаніями для стажувань та практик, поглиблена інтеграція практичних навичок у навчальний процес покращить якість навчання за освітньою програмою.

Доцільно розширити співпрацю з роботодавцями у формі не тільки лекцій, але й проектних робіт, стажувань та спеціальних практичних воркшопів. Важливо зміцнювати зв'язки з випускниками освітньо-професійної програми, які працюють за фахом.

Незважаючи на високу оцінку навчально-методичних матеріалів, акцент на підвищення якості матеріалів для самостійної роботи студентів є важливим напрямом. Доцільно робити акцент на інтерактивність і доступність матеріалів (наприклад, через інтеграцію мультимедійних матеріалів, відеоуроків або онлайн-платформ), що дозволить студентам глибше занурюватися у вивчені дисципліни та підвищити їхню самостійність.

Результати анкетування узагальнили:

Безкровний Олександр, к.е.н., доцент, декан факультету обліку та фінансів, професор кафедри фінансів, банківської справи та страхування;

Зоря Олексій, д.е.н., гарант ОПП Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок другого (магістерського) рівня освіти;

Сгорова Олена – к.е.н., доцент, професор кафедри фінансів, банківської справи та страхування.